

Panika v USA: Další banky. A hůř. Bankrot a pád všeho

- CZ24 News | 9. května 2023

USA: Už prvního června mohou mít Spojené státy problém s financováním. Dosáhnou totiž dluhového stropu a zatím se zákonodárci ne a ne shodnout o navýšení. Bílý dům už varuje, co by se stalo, kdyby k platební neschopnosti USA došlo. Šlo by v zásadě o bankrot. Pokles akcií, propad zaměstnanosti, oslabení role dolaru. Ovšem už teď se dluh USA prodražuje. A zdražování dluhopisů má neblahý vliv na banky. Tak jako tak, „zlatá léta“ americké ekonomiky zřejmě končí, alespoň podle 92letého miliardáře Warrena Buffeta, nyní šestého nejbohatšího muže světa. Nastává panika? Další banky v problémech.

Hádka o zvýšení dluhového stropu patří v USA k pravidelným úkazům. Dochází k ní v podstatě vždy, když současný prezident nemá většinu v Kongresu, tedy dolní komoře amerického parlamentu. Dluhový strop byl v USA zaveden v roce 1917 a ve dvacátém století byl zvýšen alespoň devadesátkrát a ani jednadvacáté století tento trend nijak nenarušuje, za osm let vlády George Bushe mladšího byl dluhový strop navýšen celkem osmkrát, za Barracka Obamy pětkrát. Naposledy byl strop navýšen na konci roku 2021, na celkem 31,4 bilionu dolarů (666 bilionů korun). [Tohoto stropu dosáhla vláda Joea Bidena 19. ledna tohoto roku.](#)

Nyní Bílý dům varuje před následky, které by neschopnost plnit své závazky měla. A k tomuto datu se „velmi rychle blíží“. „Historie nás varuje, že jenom přiblížení se k dluhovému stropu by vážně poškodilo finanční trhy, ale také zhoršilo ekonomické vyhlídky pro podniky a domácnosti,“ varuje Bílý dům a dodává, že trh už tento fakt zohledňuje v tom, že cena dluhového pojištění stoupá.

Pokud jde o následky, byly by dle Bílého domu vážné, utrpěla by zejména zaměstnanost, která zatím roste a kterou se Bidenova vláda chlubí jako svým „historickým úspěchem“. A vláda by nemohla zavést žádná kontracyklická opatření. Varuje, že úroky na úvěrech by vystřelily raketově nahoru, a to i u finančních nástrojů, které používají domácnosti, tedy u vládních dluhopisů, hypoték a úroků na kreditních kartách.

Jak Bílý dům poznamenává, překročení dluhového stropu by bylo bezprecedentní událostí, zatím k němu v historii USA nedošlo. Nicméně, některé následky už tu jsou. Například že úroky na vládních dluhopisech s datem splatnosti v čase dosažení dluhového stropu jsou vyšší, což znamená, že za ně daňový poplatník více zaplatí. A ten, kdo je koupí, také více vydělá. Cena pojištění tohoto dluhu taktéž vzrostla, připomenul opět Bílý dům, poprvé skokově narostla 10. ledna, podruhé 18. dubna.

Scénářů, co by se mohlo stát, je několik. I krátký úpadek do platební neschopnosti by znamenal pokles reálného HDP, ztrátu 2 milionů pracovních míst a s tím spojený růst nezaměstnanosti z 3,5 % na 5 %. Ztráta důvěry by pak zdražila cenu půjček pro vládu o 750 miliard dolarů. [Výzkumníci z Petersonova institutu](#) pak soudí, že taková událost by oslabila roli dolaru na světové scéně.

A pokud by snad platební neschopnost trvala déle, tedy by se jednalo o de facto bankrot, pak by následky byly na úrovni finanční krize z roku 2008. V simulaci by akciový trh spadl o 45 %, to by ovlivnilo důchody přes penzijní fondy, které do akcií investují, spotřeba i poptávka by klesly.

„Ačkoli se politici v dlouhé historii našeho státu dosud vyhýbali způsobení takových škod americké, a dokonce i světové ekonomice, prakticky každá analýza, kterou jsme viděli, uvádí, že platební

neschopnost vede k hluboké a okamžité recesi. Ekonomové se sice na mnoha věcech neshodnou, ale pokud jde o rozsah rizik, která jsou spojena s blížícím se nebo překročeným dluhovým stropem, sdílíme tuto hluboce znepokojující shodu,“ [uzavírá Bílý dům v celkem jasném apelu](#), aby republikány ovládaný Kongres schválil další navýšení dluhového stropu.

O této krizi píše i ekonom Lukáš Kovanda, a to v konkrétnějších číslech: „Ministerstvo financí USA si v dnešní aukci půjčilo na čtyři týdny 50 miliard dolarů za historicky rekordní úrok 5,84 procenta. Splatnost těchto krátkodobých dluhopisů je letos 6. června, takže se investoři obávají, že už jejich splacení může ohrozit blížící se bankrot USA. Ministryně financí USA Janet Yellenová totiž v pondělí upozornila, že její resort se do problémů s financováním chodu Spojených států může dostat už 1. června.“

Výnosnost krátkodobých dluhopisů je problém. Jsou totiž nyní výhodnější než dříve vydané dlouhodobé dluhopisy. „Třeba vztah tříměsíčních dluhopisů americké vlády a těch desetiletých je nyní v extrémní inverzi, jaká nenastala minimálně posledních třicet let, jak zachycuje graf níže. Úrok na tříměsíčních dluhopisech je totiž takřka o dva procentní body vyšší než úrok těch desetiletých,“ uvádí Kovanda.

A dodává, že hádka o dluhový strop přichází zrovna v době, kdy se opět rozjíždí další kolo paniky kolem bank. „Akciové PacWest Bancorp se hroučí až skoro o 60 procent, Western Alliance Bancorp až o 55 procent a First Horizon až o 40 procent,“ uvádí ekonom s tím, že souhrnný ukazatel bankovních akcií atakuje několikaletá minima.

Nehledě na to, centrální banka USA opět zvýšila úrokovou míru z 5 % na 5,25 %, tedy na úroveň od roku 2001 nevídanou. Jsou to ale právě menší banky, které vyšší úrokové míry špatně snášejí. Strádatelé si z nich peníze vybírají, aby je investovali do dluhopisů. Při velkém množství výběrů však banka začne trpět nedostatkem likvidity, musí prodat dlouhodobé dluhopisy pod cenou, to je signál, že banka není v pořádku a v dnešní době sociálních sítí a rychlého šíření informací to pak vede k ještě většímu tlaku na výběr vkladů. Následně se akcií banky začnou zbavovat akcionáři, a to může osud banky zpečetit.

Vláda USA si krátkodobě půjčuje nejdražší v dějinách, houstne totiž strach z bankrotu. Tento strach také může zhoršit opět se stupňující bankovní paniku v USA

Vláda Spojených států si půjčuje nejdražší v dějinách. Důvodem je houstnoucí strach z bankrotu USA, k němuž může vést... pic.twitter.com/OxdB1b9sfB

— Lukáš Kovanda (@LukasKovanda) [May 4, 2023](#)

K dluhovému stropu se vyjádřil i šestý nejbohatší člověk světa, dvaadvadesátiletý multimiliardář Warren Buffet [na konferenci společnosti Berkshire Hathaway](#). I on má za to, že hádka o dluhový strop by mohla dostat finanční systém do potíží. Kritizoval, jak politici, úředníci i novináři přistupovali k pádu bank, jako byly Silicon Valley Bank a First Republic Bank. Špatná komunikace prý zbytečně polekala strádatelé. „Strach je nakažlivý,“ řekl Buffet a dodal, že ekonomika nemůže fungovat, když si lidé nejsou jisti tím, že peníze v bance jsou opravdu v bezpečí.

Od regulačních úřadů bylo prý správné, že oznámily, že pojistí všechny vklady, protože neudělat to by bylo katastrofální. Nicméně riziko by podle něho měly nést i akcionáři a pracovníci banky.

Buffet varoval také před „tribalismem“, tedy tím, že ve Washingtonu politici mluví, ale navzájem se

neposlouchají. „Musíme určitým způsobem upravit naši demokracii,“ řekl s tím, že by, kdyby měl na výběr, se stále ale chtěl narodit ve Spojených státech.

I když jeho společnost minulý rok vykazala vyšší zisk než v roce 2021, Buffet očekává, že tento rok bude hubenější a „zlaté časy“ končí. Jeho pravá ruka, Charles Munger (99 let) pak varoval investory, že si mají zvyknout na to, že „vydělají méně“.

[ZDROJ](#)